

Σεμινάριο Επιμόρφωσης για την Τεχνική της Ψηφιοποίησης

Τίτλος επιμόρφωσης σεμιναρίου: Εισαγωγή στην τεχνική της ψηφιοποίησης των διαφανειών και των μικροταινιών των χειρογράφων της συλλογής του Π.Ι.Π.Μ.

Διοργανωτής και Φορέας υλοποίησης: Ιερά Μονή Βλατάδων, Πατριαρχικό Ίδρυμα Πατερικών Μελετών.

Εισηγητής: Άννα Λυσιάκου, Υπεύθυνη του Αρχείου Μικροταινιών και Διαφανειών του Π.Ι.Π.Μ.

Τόπος, χρόνος και χώρος διεξαγωγής του σεμιναρίου: Το σεμινάριο πραγματοποιήθηκε κατά τα ακαδημαϊκά εξάμηνα 2009-2014 στο αμφιθέατρο του Π.Ι.Π.Μ, στην Ιερά Μονή Βλατάδων, Επταπυργίου 64. Το σεμινάριο διεξάγονταν δυο διδακτικές ώρες την εβδομάδα και είχε συνολική διάρκεια ένα ακαδημαϊκό εξάμηνο.

Σε ποιους απευθύνθηκε: Το σεμινάριο παρακολούθησαν φοιτητές/απόφοιτοι των σχολών των ανθρωπιστικών επιστημών, συντηρητές έργων και μνημείων τέχνης καθώς και στελέχη του ευρύτερου ιδιωτικού τομέα. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου χορηγήθηκε βεβαίωση συμμετοχής από το Π.Ι.Π.Μ.

Συνοπτική περιγραφή του σεμιναρίου

Το σεμινάριο περιλάμβανε τις εξής θεματικές ενότητες:

1. Εισαγωγή στην έννοια και στους στόχους της ψηφιοποίησης. Σημερινή κατάσταση και ανάλυση των τεχνικών ζητημάτων της συλλογής μικροταινιών/μικρογραφιών του Π.Ι.Π.Μ.
2. Βασικές έννοιες. Η ψηφιακή εικόνα και τα βασικά στοιχεία της. Μορφές της ψηφιακής εικόνας. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Ανάλυση και εφαρμογή τεχνικών για τη βελτίωσή της. Γνωριμία με το πρόγραμμα *GIMP*.
3. Η έννοια του χρώματος. Χρωματικά μοντέλα σε αντιπαράθεση. Κλίμακες χρώματος. Ασκήσεις και παραδείγματα με τη χρήση του προγράμματος *GIMP*.
4. Προσδιορισμός των μεταδεδομένων για πρόσβαση, διαχείριση και διατήρηση των αρχείων. Ο ρόλος και η σημασία τους στην ψηφιακή συλλογή.
5. Επιλογή υλικού για ψηφιοποίηση, η προετοιμασία της ψηφιοποίησης και ο κύκλος της ψηφιοποίησης. Προβλήματα και η αντιμετώπισή τους. Γνωριμία με το εργαστήριο και τον εξοπλισμό του Π.Ι.Π.Μ.
6. Η οργάνωση του έργου της ψηφιοποίησης: ο τεχνικός εξοπλισμός, το κόστος, το επιστημονικό προσωπικό, οι τυχόν επιπλοκές και παρακλήσεις, εναλλακτικές λύσεις.
7. Παρουσίαση, συζήτηση και αξιολόγηση ατομικών και ομαδικών εργασιών των συμμετεχόντων στο σεμινάριο.

Σκοπός

Σκοπός του σεμιναρίου ήταν να αναλύσει την έννοια και τη σημασία της πολιτιστικής συλλογής του Πατριαρχικού Ίδρυματος Πατερικών Μελετών, να εξετάσει τις δυνατότητες που προσφέρει η συλλογή

και να εξοικειώσει το φοιτητή με τα ζητήματα που θέτει η ψηφιακή επεξεργασία και επιμέλειά τους. Το σεμινάριο αναφέρθηκε επίσης στην αξία και στα τεχνικά ζητήματα που σχετίζονται με τη δημιουργία, τη διαχείριση και την ανάδειξη του αποθέματος της συλλογής του Π.Ι.Π.Μ, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους μπορεί ψηφιακά να αξιοποιηθεί το συγκεκριμένο υλικό. Επιπλέον κάλυψε τις βασικές αρχές και τις καλές πρακτικές της ψηφιοποίησης και της ψηφιακής διατήρησης συλλογών κειμένου και εικόνας.

Στόχοι

Μετά την ολοκλήρωση του σεμιναρίου, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να:

1. Έχουν κατανοήσει τις βασικές αρχές και τις καλές πρακτικές της ψηφιοποίησης και της ψηφιακής διατήρησης κειμένου και εικόνας.
2. Διαθέτουν γνώσεις και δεξιότητες όσον αφορά τη ψηφιοποίηση του συγκεκριμένου πολιτιστικού υλικού, αλλά και όχι μόνο.
3. Μπορούν να προσδιορίσουν τη μορφή των προτύπων ανάλογα με το είδος του υλικού και σύμφωνα με τους στόχους του προγράμματος.
4. Είναι επαρκώς προετοιμασμένοι για τη διαδικασία της ψηφιοποίησης στα βασικά της στάδια.
5. Να έχουν κατανοήσει το ρόλο και τα είδη των μεταδεδομένων.

Συμπεράσματα

Στη σημερινή κοινωνία της πληροφορίας η διαθεσιμότητα υψηλής ποιότητας ψηφιακού περιεχομένου αποτελεί παράγοντα καθοριστικής σημασίας για τη στήριξη των κύριων λειτουργιών των πολιτιστικών και εκπαιδευτικών οργανισμών, καθώς επίσης και της ευρύτερης κοινωνίας. Η ανάγκη και το ενδιαφέρον που προκύπτουν για τη δημιουργία και διατήρηση της ψηφιοποιημένης πολιτιστικής κληρονομιάς είναι πλέον κοινός τόπος για την ευρωπαϊκή και παγκόσμια οικογένεια.

Βιβλιογραφία

Οδηγός Καλών Πρακτικών για την Ψηφιοποίηση και την Μακροπρόθεσμη διατήρηση Πολιτιστικού Περιεχομένου: Πρακτικές Οδηγίες και Καλές Πρακτικές, (2005) Εργαστήριο Πληροφοριακών Συστημάτων Υψηλών Επιδόσεων, Πανεπιστήμιο Πατρών.

<http://digitization.hpclab.ceid.upatras.gr/>

GIMP – The GNU Manipulation Program

<http://www.gimp.org/>

Managing the digitisation of library, archive and museum materials. National Preservation Office. The British Library.

<https://326gtd123dbk1xdkdm489u1q-wpengine.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2016/11/Managing-the-Digitisation-of-Library-Archive-and-Museum-Materials.pdf>